

ГАВРИЛЯК

Тетяна Степанівна
tanjusha89_@ukr.net

УДК 368.01

аспірант, Львівський національний університет імені Івана Франка

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ
КРАЇН ЄВРОПИANALYZING OF INVESTMENT ACTIVITY OF EUROPEAN INSURANCE
COMPANIES

Стаття присвячена аналізу здійснення інвестиційних операцій страховими компаніями країн Європи. Досліджено показники структури та динаміки інвестиційного портфеля, а також валових страхових премій європейських страховиків.

Статья посвящена анализу проведения инвестиционных операций страховых компаний Европы. Исследовано показатели структуры и динамики инвестиционного портфеля, а также валовых страховых премий европейских страховиков.

The present article focuses to investment activity of insurance companies. Also, the statistics of structure and dynamics of investment portfolio and gross premiums are investigated.

Ключові слова: страхова компанія, інвестиційна діяльність, інвестиційний портфель, страхові премії

Ключевые слова: страховая компания, инвестиционная деятельность, инвестиционный портфель, страховые премии

Keywords: insurance company, investment activity, investment portfolio, gross premiums

ВСТУП

Інвестиційна діяльність є звичайним наслідком бізнес-моделі страхування, яка передбачає отримання страхових премій наперед та їх інвестування для отримання додаткового прибутку. Тому, страхові компанії відіграють важливу роль інституційних інвесторів, з найбільшими за обсягом зарезервованих активів, у вигляді довгострокових зобов'язань. Характер цих зобов'язань (термін та ліквідність) і є рушійною силою інвестиційної стратегії страхових компаній.

МЕТА РОБОТИ полягає у здійсненні аналізу інвестиційної діяльності страхових компаній провідних європейських країн

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та аналітичні дані страхових ринків європейських країн.

При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення даних статистичного та теоретичного

характеру страхової та інвестиційної діяльності країн Європи.

РЕЗУЛЬТАТИ

Маючи в управлінні значний обсяг фінансових ресурсів, страхові компанії, прямо чи опосередковано, можуть допомогти у вирішенні проблеми фінансування держави, великих корпорацій чи навіть індивідуальних підприємств.

Світовий страховий ринок сформований на основі інтеграції страхових ринків високорозвинутих країн світу, підштовхує менш розвинуті національні страхові ринки адаптувати місцеві стандарти до міжнародних, що потребує створення відповідних інститутів та механізми [4].

Здійснюючи страхові послуги, страховики опосередковують рух фінансових ресурсів на ринку. Страхові премії, отримані від страхувальників є джерелом поповнення грошового потоку. В економічно розвинених країнах страхові компанії, які здійснюють інвестиційну діяльність, успішно конкурують з банками (рис. 1).

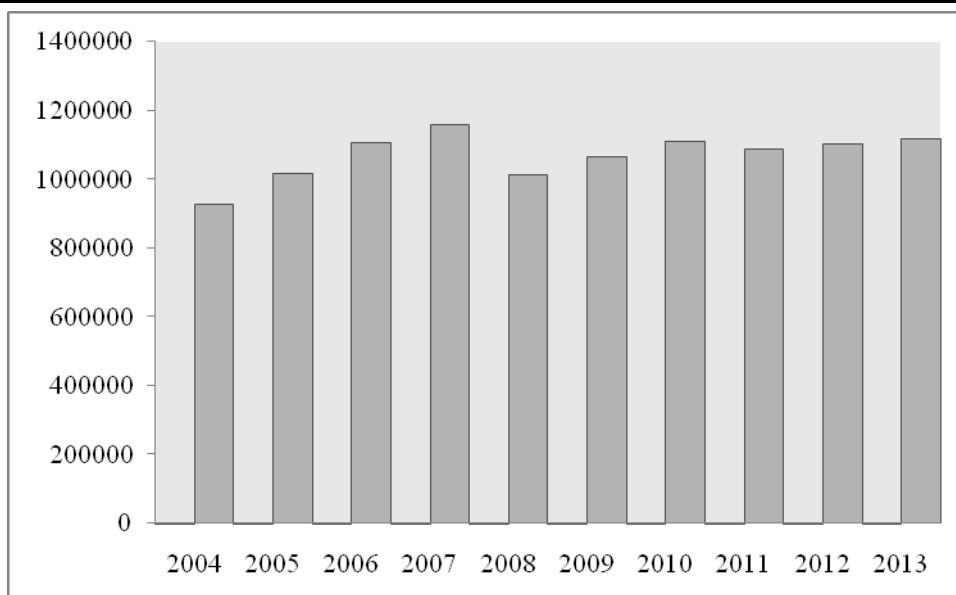

Рис. 1. Динаміка валових страхових премій європейського ринку страхування 2004-2013 рр.
[побудовано автором за даними [1]]

Як бачимо, загальний обсяг валових страхових премій у Європі з 2011 р. має тенденцію до зростання. Так, порівняно з 2012 роком, він збільшився до 1116882,54 млн. євро, тобто на 14909,7 млн. євро (1,3%). Проте такий ріст спостерігався не завжди. Графік дозволяє побачити, що найбільший обсяг валових страхових премій спостерігався у 2007 р. – 1156664,5 млн. євро, проте, у 2008 р. відбулося суттєве зниження до 1012963,99 млн. євро. Така ситуація була зумовлена світовою фінансовою кризою, яка похитнула діяльність не тільки страхових компаній, а й світову економіку в цілому.

В останні десять років спостерігається зростання страхування життя, яке пов'язане з реформою системи соціального страхування в частині пенсійного забезпечення. У всіх країнах було збільшено пенсійний вік до 65 років як для чоловіків, так і для жінок. Крім того, продовжено період сплати внесків в системі соціального страхування до 40 років, у випадку дострокового оформлення пенсії її розмір значно зменшується. У Франції основною причиною розвитку страхування життя є податкові пільги, передача грошей спадкоємцям без обкладення податком на спадок. У Великобританії страхування життя в значній мірі об'єднано з видачею позик на фінансування будівництва чи купівлю нерухомості. Одночасно укладається договір страхування життя позичальника на суму позики. В Німеччині страхові послуги носять традиційний характер змішаного договору страхування життя, які гарантують 100%-ве отримання страхової суми у випадку дожиття чи смерті [2].

Страхові компанії є найбільшими інституційними інвесторами, які мають у розпорядженні більшу половину усіх активів. Зокрема, європейські страхові холдинги управляють більш ніж 12% загально-світових фінансових активів. Загалом, страховими компаніями у 2013 р. інвестовано 8,5 трлн. євро.

Здійснюючи інвестиційну політику, страхові компанії керуються потребою отримати додатковий дохід та повинні передбачати рух грошових коштів для мінімізації ризиків. В результаті вони отримують великий інвестиційний резервний фонд, який слугує джерелом стабілізації та безпеки інвестиційних операцій.

Еволюція інвестиційного портфеля страхових компаній нерозривно пов'язана із загальним розвитком економіки, оскільки вона впливає на потік страхових премій, а відтак, й на інвестиційну діяльність.

Дані показують нам найбільший приріст страхового портфеля Ісландії – 13,2%, найнижчий результат показав Кіпр – зменшення на 16% порівняно з 2012 роком. Проте, загальний обсяг інвестиційного портфеля по всіх країнах збільшився на 3,1% і у 2013 р. склав 8 527 млрд. євро. В загальному вигляді спостерігається зростання обсягу вкладень серед наведених на рисунку країн Європи. Найбільш інвестиційно активними є страхові компанії Великобританії, де обсяг інвестицій у 2013 р. склав 1788, 4 млрд. євро. Найнижчими обсягами інвестицій характеризуються страховики Швейцарії – 3659,9 млрд. євро (рис. 2).

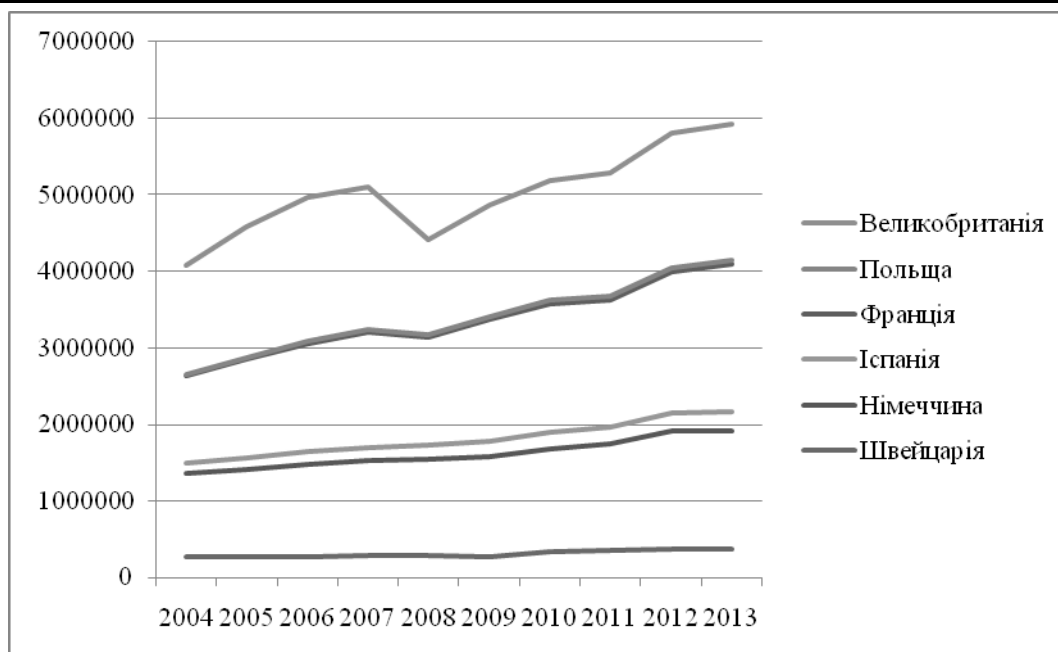

Рис. 2. Динаміка інвестиційного портфеля європейських країн
[побудовано автором за даними [1]]

Для більш детального аналізу інвестиційної діяльності слід розглянути структуру інвестиційного портфеля європейських країн. Як бачимо, найбільше коштів страховики вкладають у боргові цінні папери та цінні папери з фіксованим доходом. Вони вважаються найбільш прибутковими та у 2012 р. їх обсяг перевищив 50 % інвестиційного портфеля. Найменш привабливими вважаються депозити у кредитних установах та за весь аналізований період максимальне значення його було 3,1%. В цей же час вітчизняні страхові компанії продовжують віддавати

перевагу банківським депозитам. На другому місці за обсягами вкладень перебувають акції та інші цінні папери з нефіксованим доходом. До 2006 р. вони навіть перевищували боргові цінні папери, але починаючи з 2007 р. їх обсяг знизився майже на 10% та поступово почав знижуватися і у 2012 р. становив 21% інвестиційного портфеля. З вищеведеного можна зробити висновок, що найбільш доходними і стабільними є інвестиції в цінні папери з фіксованим процентом, які випускає уряд і місцеві органи влади.

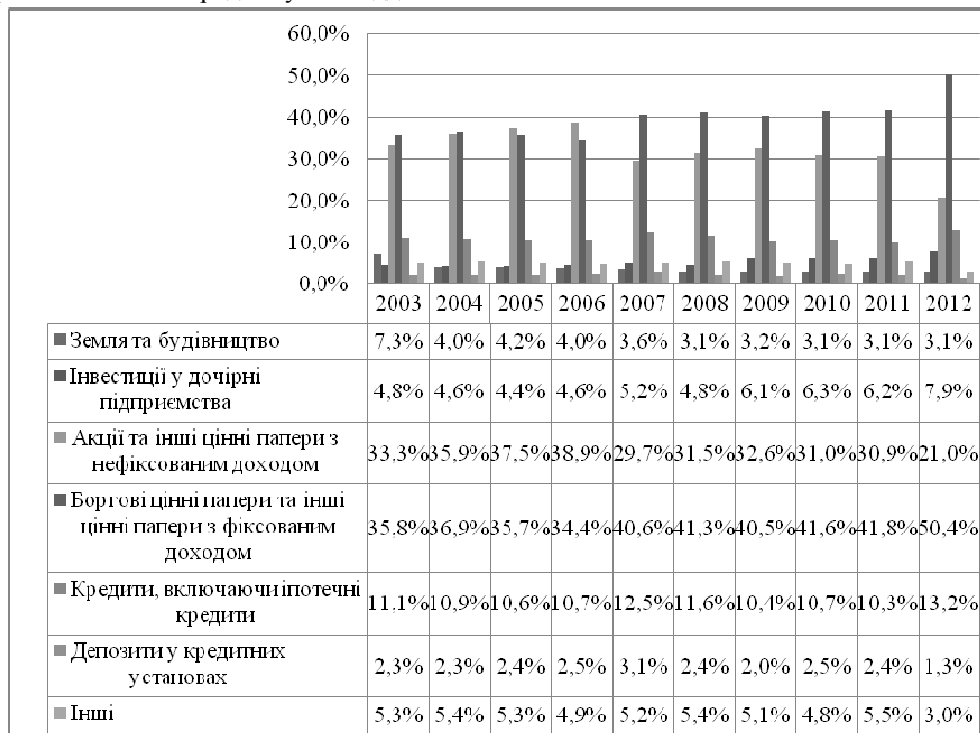

Рис. 3. Структура інвестиційного портфеля страхових компаній Європи у 2003-2012 рр.
[побудовано автором на основі [1]]

ВИСНОВКИ

Світова фінансова криза мала вплив на розвиток діяльності страхових компаній, про що свідчать наведені вище показники. Здійснивши аналіз інвестиційної діяльності страхових компаній, можна визначити основні тенденції європейського ринку страхування:

1) поступове зростання обсягу валових страхових премій після 2008 р., а отже повернення довіри населення до страховиків;

2) активізація інвестиційної діяльності починаючи з 2008 року, збільшення обсягу інвестицій, що є наслідком підвищення капіталізації страхового ринку Європи;

3) структура страхового портфеля здебільшого представлена борговими цінними паперами та цінними паперами з фіксованим доходом, що дозволяє максимізувати прибутки від інвестицій та вкладати кошти у розвиток провідних галузей економіки.

Список використаних джерел

1. European insurance statistics, 2015. – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.knoema.ru

2. Лой Ю.В. Страховий ринок та перспективи його розвитку/ Ю.В. Лой // Національна бібліотека України ім. Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Окорокова О.А. Зарубежный опыт инвестиционной деятельности страховых компаний. Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 5: Экономика. 2012. – №1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/zarubezhnyy-opyt-investitsionnoy-deyatelnosti-strahovyh-kompaniy>

4. Плиса В.Й. Стратегія посткризового розвитку страхового ринку України / В.Й. Плиса // Фінансовий простір [Міжнародний науково-практичний журнал] – 2011. – № 3. – С.90-96.